

Briselē, 2022. gada 23. februārī
(OR. fr)

**Starpiestāžu lieta:
2021/0428(COD)**

6222/1/22
REV 1

JAI 180
FRONT 63
MIGR 47
COVID-19 42
SAN 89
TRANS 79
CODEC 150
COMIX 72

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Padome
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar ko groza Regulu (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām - politikas debates

Komisija 2021. gada 14. decembrī iesniedza priekšlikumu regulai, ar ko groza Regulu (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām. Šā priekšlikuma mērķis ir reaģēt uz problēmām, ko rada migrācijas plūsmu instrumentālizācija, ņemt vērā pandēmijas laikā gūtās atziņas, kodificējot un izveidojot satvaru pasākumiem, ar kuriem ierobežo ceļošanu uz Eiropas teritoriju, kā arī pārskatīt iekšējo robežu kontroles satvaru un labāk novērst neatļautu kustību.

Pēc tam, kad prezidentvalsts Slovēnija 2021. gada 14. decembrī sniedza izklāstu, teksta sākotnējā izskatīšana tika pabeigta 26. janvārī. Prezidentvalsts 24. februārī ierosināja pirmo kompromisa projektu daļai teksta, ko pašlaik apspriež tehniskā līmenī. Šis projekts atbilst pirmajiem trim no četriem turpmāk ierosinātajiem diskusiju punktiem. Martā to papildinās kompromiss par visu tekstu.

Prezidentvalsts uzsver, ka mūsu kopējās ārējās robežas kontroles stiprināšana ir priekšnoteikums telpas bez iekšējo robežu kontroles darbībai. Kopā ar reformām, kas jau ir pieņemtas (*Frontex* stiprināšana, informācijas sistēmu reforma un sadarbība), par kurām notiek sarunas (policijas sadarbības kodekss, Prīmes mehānisms, Patvēruma un migrācijas pakts) vai kuras ir pieņemšanas procesā (Šengenas izvērtēšanas mehānisms), Šengenas Robežu kodeksa pārskatīšana nodrošinās dalībvalstīm modernizētus instrumentus, lai labāk reaģētu uz veselības, migrācijas un drošības riskiem. Paturot to prātā, prezidentvalsts vēlas turpināt izskatīt Komisijas priekšlikumu, lai, ja iespējams, pieņemtu vispārēju pieeju TI padomes jūnija sanāksmē.

Šajā nolūkā prezidentvalsts aicina ministrus paust viedokli par šādiem punktiem, jo īpaši par apspriežamajiem jautājumiem, kas izcelti treknrakstā.

Migrantu instrumentalizācija un robežuzraudzība

Komisijas priekšlikumā ir definēta migrantu instrumentalizācija (2. pants), un priekšlikuma mērķis ir pielāgot tiesisko regulējumu šādām situācijām un šajā kontekstā uzlabot robežuzraudzību (5. un 13. pants). Tādējādi tas dod dalībvalstīm, kas saskaras ar šādām situācijām, iespēju slēgt savas robežšķērsošanas vietas (5. pants) un līdzekļus, lai labāk novērstu vai atklātu ārējo robežu neatbilstīgu šķērsošanu (13. pants).

Diskusiju laikā tika apspriesti divi galvenie jautājumi, kas tika ņemti vērā kompromisa priekšlikumā.

- Pirmais attiecas uz aktoriem, kuri jāņem vērā instrumentalizācijas definīcijā: šķiet lietderīgi paturēt prātā iespējamību, ka instrumentalizāciju var īstenot nevalstiski aktori, lai ņemtu vērā reālu parādību, kas varētu laika gaitā mainīties, vienlaikus nošķirot to no organizētas noziedzības.

- Otrs jautājums attiecas uz līdzekļiem, kas dalībvalstīm pieejami cīņā pret šīm situācijām: vairākas dalībvalstis vēlējas, lai kodeksa jaunie noteikumi būtu skaidrāki attiecībā uz ārējās robežas uzraudzības līdzekļiem (13. pants). Uz ārējām robežām izmantoto līdzekļu izvēle ir dalībvalstu suverenā kompetencē, un Šengenas Robežu kodeksa nolūks nav izsmēloši norādīt šos līdzekļus. Tomēr vairākas dalībvalstis ir atbalstījušas atsauci uz iespēju radīt fiziskus šķēršļus. Gan Šengenas Robežu kodeksā, gan Komisijas priekšlikumā jau ir paredzēts, ka šādu uzraudzību var veikt ar tehniskiem līdzekļiem, jo īpaši elektroniskiem līdzekļiem, novērošanas iekārtām un sistēmām, tostarp fiksētām vai mobilām vienībām. Tiek ierosināts stiprināt šīs atsauces, vienlaikus precizējot, ka izmantotajiem līdzekļiem ir jābūt samērīgiem un jānodrošina pamattiesību ievērošana.

Koordinācijas pasākumi veselības krīzes gadījumā pie ārējām robežām

Komisijas priekšlikuma mērķis ir, izmantojot kopīgu mehānismu, uzlabot koordinācijas pasākumus pie ārējām robežām gadījumā, kad ārpus Savienības ir veselības krīze, kas potenciāli var izvērsties epidēmijā (2. pants, 21. a pants un 11. pielikums). Šis mehānisms ietver pandēmijas riska apzināšanu, regulas pieņemšanu par ceļošanas ierobežojumiem uz Eiropas Savienību, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, un būtisku ceļojumu definīciju (XI pielikums).

Šajā sakarā Komisija ierosina, ka ieviešamie pasākumi būtu jāpieņem ar Padomes īstenošanas regulu, jo īpaši trīs jomās:

- pasākumi ieceļošanas ierobežošanai, ko var veikt dalībvalstis;
- sanitārie pasākumi, kas jāpiemēro ceļotājiem no trešām valstīm un kas var papildināt ieceļošanas ierobežojumus, piemēram, obligāta testēšana, karantīna vai pašizolācija;
- to ceļotāju kategoriju saraksts, uz kuriem neattiecas ierobežojumi.

Ministri tiek aicināti norādīt, vai Komisijas priekšlikums, viņuprāt, dod iespēju panākt pienācīgu līdzsvaru starp efektivitāti un elastību katrā no trim jomām.

Pārbaudes teritorijā un pārvietošanas procedūras

Komisijas priekšlikumā ir paredzēti jauni pasākumi, kas pieejami, nepastāvot iekšējai robežkontrolei. Šie pasākumi ir paredzēti, lai veicinātu labāku drošību Šengenas zonā un veicinātu sadarbību starp dalībvalstīm.

Attiecībā uz pierobežas teritoriju tekstā papildus policijas iestādēm ir paplašināts to iestāžu tvērums, kuras ir kompetentas veikt pārbaudes, un precizēts to apdraudējumu tvērums, kurus ņem vērā riska novērtējumā (23. pants): papildus pārrobežu noziedzības apkarošanai, kas jau bija iekļauta Šengenas Robežu kodeksā, dalībvalstīm tiek atļauts veikt pārbaudes par uzturēšanās likumību vai veikt pasākumus pandēmijas riska novēršanai. Ar Komisijas priekšlikumu tiek ieviesta arī vienkāršota pārvietošanas kārtība starp dalībvalstīm (23.a pants), ja pie iekšējās robežas tiek aizturēts ārvalstnieks, kas uzturas nelikumīgi un tiešā ceļā ir ieradies no citas dalībvalsts. Šī iespēja ir pieejama pārrobežu operācijas kontekstā.

Kontroles atjaunošana pie iekšējām robežām

Komisija ierosina stiprināt procesuālās garantijas gadījumā, ja vienpusēji tiek atjaunota kontrole pie iekšējām robežām: priekšlikumā ir precizēts un paplašināts to elementu saraksts, kas attiecīgajai dalībvalstij jāizvērtē, un ir pastiprināts izvērtējuma saturs pagarināšanas gadījumā. Tajā arī paredzēts izveidot Eiropas reaģēšanas mehānismu gadījumos, kad viens un tas pats apdraudējums vienlaikus skar lielāko daļu dalībvalstu un tādējādi apdraud Šengenas zonas vispārējo darbību.

Komisija ir ņēmusi vērā arī ģenerālvokāta secinājumus divās lietās, kuras tiek izskatītas Eiropas Savienības Tiesā ¹ un kurās pats spriedums vēl nav pieņemts.

¹ Apvienotās lietas C-368/20, *Landespolizeidirektion Steiermark*, un C-369/20, *Bezirkshauptmannschaft Leibnitz*.

Šā priekšlikuma sākotnējā izskatīšana Padomē jo īpaši attiecās uz kontroles atjaunošanas iemesliem, tostarp to, ka tiek ņemta vērā plaša mēroga sekundārā kustība (25.c pants), kā arī uz kontroles atjaunošanas procedūru (26. pants). Turklāt tika lūgti precizējumi par jauna mehānisma izveidi gadījumā, ja pastāv Šengenas zonas vispārējās darbības apdraudējums (28. pants).

Par šiem noteikumiem martā tiks sagatavots prezidentvalsts kompromiss.

Ministri tiek aicināti paust viedokli par vienkāršoto pārvietošanas procedūru un par ierosināto mehānismu robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām.
